

s	ft:	Revisjonsrapport
----------	------------	-------------------------

Rapport nr.:	2008.075.R.SFT		
Virksomhet:	Kronos Titan AS	Organisasjonsnummer:	948616491
Virksomhetens adresse:	Postboks 1602 FREDRIKSTAD	SFTs saksnr.:	2008/63
EMAS-registrert:	Nei	Anleggsnummer:	0106.083.01
ISO-14001-sertifisert:	Ja	Tidsrom for revisjonen:	20.-23. mai 2008
Regelverk:	Forurensningsloven og Produktkontrollloven med tilhørende forskrifter		
Utslippstillatelse datert:	28. februar 2007		
Risikoklasse:	1	SFTs revisjonsgruppe:	Håkon Oen, revisjonsleder Geir-Rune Samstad Øystein Ruud
Gebysats:	2	Kontaktperson fra virksomheten under revisjonen:	

Rapportens innhold:

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under revisjonen. Følgende hovedtema ble kontrollert: miljørisikoanalyser, utslipp til ytre miljø og energieffektivisering.

Hovedkonklusjon:

Det ble ikke konstatert avvik under revisjonen.

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

- Anmerkning 1:** Kronos Titans rutiner for oppfølging og oversikt av vedlikehold kan forbedres
- Anmerkning 2:** Dokumentasjonen av energiledelsessystem kan forbedres

SFT ser positivt på det arbeidet som er gjennomført med tanke på risikovurderinger, kartlegging av betydelige miljøaspekter og handlingsplaner/-program.

Utarbeidet dato: 30. mai 2008

Godkjent dato: 30. mai 2008

Sign.:

Sign.:

Revisjonsleder Håkon Oen

Overordnet Bjørn Bjørnstad

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	3
2.	Dokumentunderlag	3
3.	Omfang	3
4.	Avvik	4
5.	Anmerkninger	4
6.	Andre forhold	5
7.	Gjennomføring	6

Vedlegg:

Vedlegg 1: Dokumentunderlag for SFTs revisjon

Vedlegg 2: Deltakere ved SFTs revisjon

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter en revisjon ved Kronos Titan AS i perioden 20.- 23. mai 2008. Revisjonen inngår som en del av SFTs planlagte revisjonsvirksomhet for inneværende år.

Formålet med revisjonen var å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Det ble særlig sett på områder som har betydning for gjennomførte miljørisikoanalyser, utslipp til ytre miljø og energieffektivisering.

Revisjonen omfattet bl.a. undersøkelse av om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammer som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved gransking av dokumenter, ved intervjuer av sentralt plasserte personer i organisasjonen, og ved verifikasjon av at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis. Revisjonstemaene ble verifisert ved stikkprøveuttak.

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er avdekket under revisjonen og gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

- **AVVIK** defineres som: *overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.* (F. eks. overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner.)
- **ANMERKNING** defineres som: *et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.*

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- Aktuelle lover og forskrifter
- Korrespondanse mellom virksomheten og SFT.
- Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige drift og forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet.
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Kronos Titan AS, datert 28. februar 2007

Dokumenter av spesiell viktighet for gjennomføring av revisjonen er listet i vedlegg 1.

3. Omfang

SFTs revisjon omfattet følgende områder:

- miljørisikoanalyser med tilhørende handlingsplaner
- bruk av kjemikalier (blant annet substitusjonsvurderinger og REACH) kjemikalier,

- avvikshåndtering, spesielt med tanke på uhellsutslipp til ytre miljø
- energieffektivisering
- utslipp til ytre miljø og målinger av disse
- egenrapportering til SFT og kvalitetssikring av data som inngår i denne rapporten

4. Avvik

Det ble ikke konstatert avvik under revisjonen.

5. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

Anmerkning 1

Kronos Titans rutiner for oppfølging og oversikt av vedlikehold kan forbedres

Kommentarer

Kronos Titans systemer og rutiner for gjennomføring og dokumentasjon av vedlikehold består av flere ulike elementer. Det finnes blant annet forskjellige elektroniske systemer og papirbaserte rutiner for dokumentasjon som ikke er direkte kompatible med hverandre. Rutinene og systemene kunne vært mer enhetlige og systematiske. Blant annet kan det etableres en bedre samlet oversikt over forebyggende vedlikehold for alt teknisk utstyr.

Vedlikehold og modifiseringer som utføres på natt og helgeskift bør dokumenteres i et vedlikeholdssystem tilfredsstillende. Virksomheten opplyste under revisjonen at vedlikehold og modifiseringer som utføres på natt- og helgeskift kun rapporteres i skiftrapporter som blir skrevet. Endringer som blir utført på teknisk utstyr på denne tiden blir derfor ikke loggført i virksomhetens vedlikeholdssystemer. Virksomheten har en endringsprosedyre (EPD), men denne blir ikke alltid godt nok fulgt opp med tanke på loggføring av gjennomført vedlikehold og endringer som utføres.

Måltall for forholdet mellom forebyggende og akutt vedlikehold vil kunne gi forbedret vedlikeholdsstyring.

Anmerkning 2

Dokumentasjonen av energiledelsessystem kan forbedres

Kommentarer

Kronos Titan har ført opp flere tiltak for energieffektivisering i en handlingsplan i henhold til krav gitt i SFTs tillatelse. Virksomheten har også lagt planer for gjennomføringen av disse tiltakene. Det mangler derimot en overordnet prosedyre som beskriver Kronos Titans arbeid med energiledelse. Denne prosedyren kan blant annet inneholde mål, ansvarsbeskrivelse, gjennomføring av arbeidet med energieffektivisering, evaluering av tiltak med mer.

6. Andre forhold

Fra forrige inspeksjon (tanker og rør 2007)

Kronos Titan har siden forrige inspeksjon oppdatert sine rutiner for inspeksjon av tanker. Det gjenstår fremdeles noe arbeid med blant annet å etablere akseptkriterier for blant annet godstykkelser i ulike materialer (tanker og rør).

Forhold som omhandler utslippstillatelsen

Kronos Titan har som krevd i tillatelsen redegjort overfor SFT for utslipptall for sulfat og kontroll med hvitt avløp med tanke på etablering av utslippsgrenser. SFT arbeider med tilbakemelding på virksomhetens synspunkter.

I tillegg arbeider Kronos Titan med å få kartlagt og skissert ulike alternativer for håndtering av utslipp av krom, kvikksølv og pH. Virksomheten har i den senere tiden hatt problemer med å overholde kvikksølvgrensen som er gitt i tillatelsen fra SFT, og vil fortsatt sannsynligvis ha det i den nærmeste tiden fremover. Dette skyldes stort sett problemer med å finne ren nok svovelsyre.

Virksomheten har hatt et høyt fokus på utslipp av SO₂ til luft, og har blant annet forbedret rutinene for vedlikehold av scrubber. Utdrainingene er for lav salinitet i vannet fra Glomma ved høy vannføring sammen med tilstopping av inntak (mye partikler og maneter ut over sommeren).

Kjemikalier og REACH

Kronos Titan kjenner til at de har et ansvar for sine kjemikalier i forhold til REACH. Gjennomgang av hva som må registreres vil skje i nært samarbeide med søstervirksomhet i Tyskland. Dette inkluderer vurdering av eventuelle intermediater.

Underleverandørers bruk av kjemikalier bør også følges opp. For eksempel ved å følge opp rengjøringsbyråets bruk av rengjøringsmidler, slik at miljøskadelige rengjøringsmidler unngås.

Kvalitetssikring av egenrapportering

Kronos Titan har etablert egne måltall, basert på erfaringstall, for utslippsparametere som er gitt i tillatelsen fra SFT. Det er etablert varslingsrutiner ved analyseresultater som er over disse måltallene. Det er imidlertid ikke etablert en praksis eller kvalitetsrutine for hvordan unormalt lave måleresultater skal håndteres.

7. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Formøte 4. april 2008: Forberedende møte for planlegging av revisjonen.

Åpningsmøte 20.mai 2008: Informasjon fra SFT om gjennomføring av revisjonen

Intervjuer og verifikasjoner 20.-23. mai 2008. 10 personer ble intervjuet.

Avsluttende møte 23. mai 2008.: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 2 er det gitt en oversikt over deltakerne på revisjonen.

Dokumentunderlag for SFTs revisjon

Redegjørelse for hvilke dokumenter som ble lagt til grunn for revisjonen ved virksomheten.

Nedenfor er listet dokumenter som var av spesiell viktighet som dokumentunderlag for revisjonen.

1. Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
2. Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
3. Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
4. Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
5. Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Kronos Titan AS, datert 28. februar 2007
6. Korrespondanse mellom SFT og Kronos Titan AS, blant annet
  - overvåkningsprogram, datert 30. august 2007
  - fastsette utslippsgrense for sulfat, datert 23. september 2007
  - om overutslipp av SO₂ og SO₃ fra SO₂-rensaneanlegget august og september 2007
  - om utslippsreduksjoner utslipp til vann, datert 30. oktober 2007
  - om kartlegging av utslippsstrømmer, datert 30. oktober 2007
  - om overutslipp av SO₂ fra SO₂-anlegget, datert 8. og 9. oktober 2007
  - kartlegging av utslipp "hvitt avløp", datert 30. oktober 2007
  - om overutslipp av Hg, datert 11. januar 2008
  - om overutslipp av TiO₂, datert 26. mars 2008
  - om overutslipp av Hg, datert 26. mars 2008
  - om utslipp av biocider fra kjøletårn, datert 30. april 2008
  - om overutslipp av Hg, datert 8. mai 2008
7. Dokumenter fra Kronos Titans prosedyresamling
8. Rapporter fra tidligere inspeksjoner og revisjoner

Deltagere ved SFTs revisjon

I tabellen under er det gitt en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Formøte	Åpnings- møte	Intervju	Sluttmøte
Administrerende direktør				X
Produksjonssjef		X	X	X
Kvalitetssikringssjef, prosessingeniør	X	X	X	X
Laboratoriesjef	X	X	X	X
Vedlikeholdssjef		X	X	X
Elektrosjef			X	
Instrumentingeniør			X	
Vedlikeholdsingeniør			X	X
Driftsassistent, sort del		X	X	X
Driftsassistent, hvit del		X	X	X
Verneingeniør, driftsassistent		X	X	X

Revisjonsgruppe:

Håkon Oen (revisjonsleder)

Geir-Rune Samstad (revisor)